

Vlada je odkrila veliko nemško zaroto. Senat zahteva, da Wilson predloži dokaze.

Nemčija je hotela pridobiti Mehiko in Japonsko za vojno proti Ameriki. Mehika je imela dobiti Texas, New Mexico in Arizono za plačilo. Lansing zatrjuje, da so dokazi v rokah predsednika, toda noče povedati, kje je vlada dobila informacije. Senati odsek zahteva od Wilsona, da predloži vse podatke. Nemški poslanik v Mexico City taji, da je dobil navodila za hujskanje.

Washington, 1. marca. — Senati odsek za zunanje zadeve je neskladen priporočiti resolucijo, ki zahteva podatke glede namer nemške zarote v Mehiki. Na dlgi te resolucije, ako bo sprejeta, je predsednik pozvan, da predloži senatu vse oficijelne in oficijelne dokumente, ki se nanašajo na Zimmermannovo pismo.

Washington, 1. marca. — Dr. tajnik Lansing je danes izjavil sledeče: "Ne verjamemo, da japonski vladi kaj manj o tej mudbi Nemčije in da bi Japonci sploh vpoštevali kaj takega. Mehika pa tudi zaupamo toliko, da se ne bi odločila za zvezo z Nemčijo in pretrgala z nami priateljske vezi. Resnica je, da je Zimmermannovo noto prejel poslanik Bernstorff tukaj v Washingtonu in da jo je poslal nemškemu poslaniku v Mexico City. Do tega gre naš sled, a kaj se je zgodilo potem, nam ni znano. Ne vemo tudi, da li je bila nota uradno objavljena Carranza ali ne." Lansing je odločno odredel vsa informacija, kako in od kod je bila dobila te podatke.

Mexico City, 1. marca. — Grof Eckhardt, nemški poslanik, je danes izjavil, da ne ve ničesar o komunikaciji, ki mu je bila baje poslana iz Berlina, kakor danes javljajo ameriške časopise. Uradniki mehiške vlade sploh nočejo govoriti o tej zadevi.

Washington, 1. marca. — V kongresu izginjajo nasprotna mnenja in večina kongresnikov je pripravljena glasovati za predložitev resolucije, ki dovoljuje predsedniku ostanje nastopa proti submarinski varnosti. Republikanski senatori opuščajajo obstrukcijo.

Washington, 1. marca. — Senat Swanson iz Virginije je danes izjavil v senatu, da je pooblaščen predsednik Wilsona potrditi, da je nemška nota z dne 19. januarja 1917 podpisana po ministru Zimmermannu in pozivajoča Mehiko, da se naj pridruži Nemčiji v boju proti Zedinjenim državam, kakor je bila objavljena danes, kot po vsebini pravilna. Državni departament je danes uradno potrdil dejstvo, da je nemški minister za zunanje zadeve Zimmermann pisal nemškemu poslaniku v Mexico City, sugestivno zvezo med Mehiko, Japonijo in Nemčijo.

Washington, 1. marca. — Predsednik Wilson ima v rokah dokaz, da je skušala Nemčija pridobiti Mehiko in Japonsko proti Združenim državam, ako ne ostanejo neutralne sprito submarinske bloкаде, kakor je bila napovedana. Nemški poslanik v Mehiki Eckhardt je prejel od ministra za zunanje zadeve v Berlinu sledečo

komunikacijo, ki je bila danes tukaj obelodanjena:

Berlin, 19. jan., 1917. S 1. februarjem smo se namenili začeti z neomejenim submarinskim bojevanjem, kljub temu je pa naš namen, da skušamo obdržati Združene države neutralne. Ako se pa naš namen ne posreči, tedaj smo pri volji stopiti v zvezo z Mehiko pod sledečimi pogoji:

Začeti moramo vojno skupaj in skupaj skleniti mir. Dali bomo splošno finančno podporo in razume se, da Mehika dobi zopet nazaj izgubljen teritorij v Novi Mehiki, Texasu in Arizoni. Podrobnosti so prepuščene vam, da jih izravnete.

Vam se naroča, da informirate predsednika Mehike o gornjem v največji zaupnosti kakor hitro se pokaže, da pride do vojne z Združenimi državami, in sugerirajte mu, da naj on na svojo lastno inicijativo stopi takoj v zvezo z Japonijo in sugerira sprejem tega načrta. Obenem naj se ponudi za posredovalca med Nemčijo in Japonijo.

Prosim, opozorite predsednika Mehike, da bo pod pritiskom neomejenega bojevanja s submariniki Anglija prisiljena prositi za mir v par mesecih.

Zimmermann.

Washington, 1. marca. — Ameriška vlada je danes obrnila svojo pozornost na Mexico City in brez dvoma bo Carranza obveščen, da morajo oditi iz Mehike vsi diplomatični agentje Nemčije in morajo tudi nemški poslanik, grof Eckhardt. Komunikacija z Mehiko je seveda zavita v tajnost, toda vladni uradniki priznavajo, da je Carranza že obveščen, da kovanje nemških zarot na mehiških tleh proti Združenim državam je "velik neprijateljski akt."

Položaj med Nemčijo in Ameriko je danes skrajno resen. Najnovejša manifestacija sovražnosti, kolikor so do zdaj odkrili zastopniki vlade, pokazuje nezasišano in skoraj neverjetno zaroto proti Združenim državam; pričakuje se, da bo predsednik v kratkem obelodanil vsa fakta, ki se tičejo te zadeve, bodisi v direktnem poročilu pred kongresom ali potem komunikacije senatu po državnem tajniku. Tekst note, katero je poslal nemški zunanji minister 19. januarja grofu Eckhardt v Mexico City po grofu Bernstorffu, ki je bil še poslanik v Washingtonu, je v rokah predsednika Wilsona že nekaj dni. Do zdaj še ni objavljeno, od kod je Wilson dobil vsebino note, toda poroča se, da je o tem zvedel ameriški poslanik Fletcher v Mexico City.

Po načrtu Nemčije je imela Mehika pridobiti Japonsko, da zadnja, ostavi svoje zaveznike in se pridruži Nemčiji v vojni proti Združenim državam; za plačilo je pa imela Mehika dobiti "izgubljene dežele" Texas, New Mexico in Arizono. Navodila za ta zarotniški načrt je dobil Eckhardt potom grofa Bernstorffa, kateri je zdaj na poti v Nemčijo pod poročtvom varne poti, katero mu je izposlovala Amerika, proti kateri je koval zaroto.

Vladni krogi izjavljajo, da Zimmermannova nota osvetljuje mnoge dokode, ki so bili doslej zaviti v temo. Osvetljuje namreč, zakaj se je zadnje čase izselilo veliko število Nemcev v Mehiko in predvsem osvetljuje "mirovno noto" Carranza, v kateri je pred kratkim sugeriral neutralnim državam, da naj ustavijo izvoz orožja in streliva v vojskujoče države.

Razumljivo je, da deluje vest o nameravani nemško-mehiški zaroti kot bomba na ameriško javnost. Lahko je tudi, da bo delovala z velikim vtisom na kongres, ki se baš zdaj posveta, koliko oblasti naj — da predsedniku za izvrševanje oborožene neutralnosti. Kolikor se je danes pokazalo, pričakujejo mnogi senatorji in kongresniki, da jih Wilson formalno informira o nedvomljivi resničnosti Zimmermannove note. V slučaju, da predsednik ne stori tega, bo kongres najbrž sprejel resolucijo, zahtevajočo, da se predloži vsi tozadevni dokazi.

Razumljivo je, da deluje vest o nameravani nemško-mehiški zaroti kot bomba na ameriško javnost. Lahko je tudi, da bo delovala z velikim vtisom na kongres, ki se baš zdaj posveta, koliko oblasti naj — da predsedniku za izvrševanje oborožene neutralnosti. Kolikor se je danes pokazalo, pričakujejo mnogi senatorji in kongresniki, da jih Wilson formalno informira o nedvomljivi resničnosti Zimmermannove note. V slučaju, da predsednik ne stori tega, bo kongres najbrž sprejel resolucijo, zahtevajočo, da se predloži vsi tozadevni dokazi.

JAPONSKI DIPLOMATJE SE ZGRAŽAJO.

Washington, 1. marca. — Diplomati v tukajšnjem japonskem poslanstvu izjavljajo, da je vsaka ideja, da bi Japonci sprejela ponujano zvezo z Nemčijo proti Ameriki, največja nesmisel. V japonskem poslanstvu niso do danes ničesar vedeli o kaki ponudbi iz Berlina, kakor se glasi Zimmermannova nota, in neki višji japonski uradnik se je izrazil, da bi v Tokiju smatrali tako ponudbo za nov donesek k nemški "kulturi" in jo zagnali v koš, kamor spada. Japonci se čudijo in pravijo, da je ta novica nekaj nezasišanega. Oni so prepričani, da japonska vlada ne bi nikdar izdala svojih zaveznikov v takem kritičnem momentu.

NEMŠKI PARNIK V MEHIŠKIH VODAH?

San Diego, Cal., 1. marca. — Tukajšnje zvezne oblasti so dobile nadaljne informacije, da je zopet odplul neznan nemški parnik ob zapadnem obrežju Mehike in centralne Amerike menda z namenom, da natoži premog in živež za morebitne submarinke ali križarke, ki se nahajajo v atlantiških vodah. Oblasti so tudi izvedele, da imajo Nemci postajo brezžičnega brzojava na obrežju spodnje Californije. Omenjeni nemški parnik se je ustavil na mehiškem obrežju 10. decembra in 5. ter 24. februarja.

BOJ KROJAČEV V CHICAGO.

Veliko število štrajkaric aretiranih. — Reformatorki apelujejo na legislaturo za odpravo sodnijskih prepovedi.

STAVKA KROJAČEV SE NADALJUJE.

Chicago, Ill., 1. marca. — Celo reformatorki meščanske družbe so pričele predsedati sodnijske prepovedi, ki jih izdajajo sodišča proti štrajkaščim delavcem. Mnogo profesorjev, bivši governor Dunne in druge osebe, ki igrajo ulogo v gibanju za reformiranje meščanske družbe, so podpirali peticijo na državno legislaturo, v kateri priporočajo, da legislatura sprejme postavbo, ki vzame sodnikom pravico izdajati sodnijske prepovedi s katerimi prepovedujejo razstavljanje mirne stavkovne straže.

Pred legislaturo je že taka zakonska predloga, ki jo je izdelal pravni odsek "Ameriške delavske federacije."

Meščanski reformatorki so mirni ljudje, a dogodki, ki so se odigrali v sedanjih stavki krojačev, so bili tudi zanje preveč. Reformatorki sami pravijo v peticiji, da so podvzeli ta korak, ker so v sedanjih krojaških stavki aretirali kar po cele trume štrajkav, ki so bile na stavkovni straži. Petentje smatrajo, da sodnijske prepovedi jemljejo delavcem spoštovanje do zakonov, ker vidijo v njih, da je justica na strani posejajočega razreda.

Štrajkarji se ravnaajo po navesti "matere" Jones, da gredo trumoma na stavkovno stražo. Posledica tega je, da policija do 40 in še več štrajkaric priženejo na policijsko postajo, kjer jih proti poročtvu zopet izpuste.

Sodnik Mahoney je 34 štrajkaricam, ki so jih privedli pred njega, ker so bile na stavkovni straži, dovolil porotno obravnavo.

Sodnik Baldwin bo skušal izravnati spor med stavkarji in podjetniki. Darrow, advokat štrajkaščih krojačev, je izjavil, da takoj odpokličejo stavko, če tovarnarji dokažejo, da plačujejo na teden od \$9 do \$30 mezde, kar so trdili pred sodiščem.

Štrajkarji so se večkrat izrekli, da radi spor predložijo razsodišču, ker so prepričani, da razsodišče prizna njih zahteve. Podjetniki nočejo nič slišati o razsodišču in zahtevajo, da se štrajkarji brezpogojno vrnejo na delo. Nastop podjetnikov dokazuje, da morajo vladati zelo žalostne razmere v industriji, če se boje razsodišča.

POROČILO O BORZNEM ŠKANDALU.

Washington, D. C., 1. marca. — Kongresni odsek, ki je vodil preiskavo o borznem škandalu, je izročil poročilo o preiskavi predsedniku. Poročilo daje vsem uradnikom in finančnikom splošno odvezo, katerih imena so prišla v dotik z afero. Ravnotako pravi poročilo, da iz uradnih krogov ni došla vest o predsednikovi mirovni noti prezdgoj v svet, ampak sta jo razbodela dva časnikarska poročevalca.

V poročilu ni posebnih priporočil, ampak le nasprotuje temu, da borzljani nastavljaajo časnikarje, ker so časnikarji pri zaslišanju sami ožigossali to metodo.

VREME.

V soboto jasno z najnižjo temperaturo 22 nad ničlo v Illinoisu. Solnce izide ob 6:25, zaide ob 5:40.

NEMCI PRIZNAVAJO UMIKANJE NA FRANCOOSKI FRONTI.

5000 TURKOV UJETIH V MEZOPOTAMIJI. RUSI SO IZGUBILI VIŠINE V KARPATIH. NEMŠKE SUBMARINKE POTOPILE 193 LADIJ PRVI MESEC NEOMEJENEGA BOJEVANJA.

Berlin, 1. marca. (Brezžično). — Generalni štab danes naznanja, da se nemške čete prostovoljno (?) umikajo na nekaterih krajih francoske fronte. Ostavljene vasi so v razvalinah. Umikajoče čete povzročajo pritiskajočemu sovražniku velike izgube in so že ujele 174 mož.

Pariz, 1. marca. — Nemci so se že umaknili za Bapaume in padeč tega mesta je neizogiben. Angleži s oše manj kot eno miljo od mesta. Nemci za seboj sistematično uničujejo zakope in utrdbe.

London, 1. marca. — Vojni urad danes poroča, da je turška armada, ki beži pred Angleži v Mezopotamiji, popolnoma demoralizirana in da vsekakor pride v Bagdad kot raztresena drhal. Od začetka ofenzive, ki se je začela 30. dec., je bilo ujetih okrog 5000 Turkov, mrtvih in ranjenih se pa računa na 20.000 mož.

ŽRTVE SUBMARINK.

Ladij potopljenih v zadnjih 24 urah 6
Vseh ladij potopljenih v mesecu februarju 193
Skupna tonaža 448.178

Narodnost:

Ameriške ladje 2
Drugih neutralcev 35
Angleške 122
Drugih zaveznikov 24

London, 1. marca. — Uradno se razglša, da je v tednu od 18. do 25. februarja priplulo v angleške luke 2280 parnikov nad sto tonami (manjših ne štejejo) in odplulo je v ravno tistem času 2261 parnikov. Tukaj niso vštete ribiške ladje, niti domači parniki, ki plovejo samo ob angleškem obrežju. V tem tednu so submarinke potopile 16 parnikov, medtem ko se ni obnesel napad submarinark na dvanajst drugih parnikov.

NEMČIJA JE PRIDRŽALA TRI AMERIŠKE KONZULE.

Washington, 1. marca. — Vlada je dobila informacije, da je Nemčija pridržala tri ameriške konzule, kateri bi imeli po odredbi državnega departamenta oditi na nova službena mesta v Turčijo. Nemška vlada jim ne da varnostnega potnega lista skoz Austrijo in Balkan. Domneva se, da je Nemčija storila to, ker je ameriška vlada odrekla potne liste nekaterim nemškim konzulom v južni Ameriki. Državni departament je zelo v skrbeh zaradi tega postopanja Nemčije.

Vlada ima tudi nove skrbi vsled zadeve z ameriškim ujetniki, ki so bili pripeljani v Nemčijo na parniku Yarrowdale. Kljub ponovnim obljubam nemške vlade, da bodo izpuščeni, so ameriški mornarji še zmiraj pridržani. Najnovejša opravičila nemške vlade je, da se je v dotičnem taborišču za ujetnike pojavila nalezljiva bolezen, vsled česar so vsi ujetniki pod karanteno. V Washingtonu pa ne verujejo dosti temu izgovoru. Čuje se, da je ta zadeva postrila itak že dovolj napeto razmerje med Berlinom in Ameriko. Državni departament je preko Španije poslal novo komunikacijo v Berlin, zahtevajočo pojasnila.

VESTI Z BOJNIH FRONT.

NEMCI SE ŠE VEDNO UMIKAJO NA FRANCOOSKEM IN ANGLEŽI SO ŽE MANJ KOT ENO MILJO ODDALJENI OD BAPAUME.

Z zapadne fronte.

London, 1. marca. — Včeraj smo okupirali del nemškega zakopa severnoiztočno od Sailly Saillisa in ujele 85 Nemcev. Naše prodiranje severno in južno od Anvers se nadaljuje. Okupirali smo vasi Thillooy in Puisseux skupaj z vsim zakopnim sistemom in ob enem smo raztegnili naše linije tisač jardov proti severozatoku od Gommecourta. Zadnje noč smo izvršili uspešen upad v okolici Clercy; naše čete so dospale v drugo sovražno linijo in ujele 22 mož. V sovražne pozicije smo prodrli tudi severnoiztočno od Arrasa in južnozapadno od Lensa, kjer smo uničili z bombami več izdolbin. Nemški upad severno od Armentieres je bil odbit.

Pariz, 1. marca. — Artilerijski boji so bili precej vroči na več krajih na fronti ob Avre. Sovražne operacije v okolici Roye se ni obnesle. Naše baterije so vpešno bombardirale sovražne linije v okolici hriba 304. Manjši spopadi med patroljami so se vršili na mnogih krajih fronte.

Berlin, 1. marca. — Angleške ogleadne partije so bile odbite na nekaterih krajih v okolici Artolisa. Infanterijski spopadi na fronti pred našimi pozicijami ob Anvers se vrše na način, kakor je odredilo naše poveljništvo. Zapadno od Vailly ob reki Aisne so nas včeraj iznenadili Francozi z napadom; naše čete so takoj organizirale protinapad in pregnale Francoze iz okupiranih jarkov. Na zapadnem bregu Mase (pri Verdunu) so Francozi ponoči vprizorili lokalne napade na naše pozicije severnoiztočno od Avocourta, toda napadi so bili odbiti. V Vogezi, zapadno od Markieha, je bil tudi odbit francoski napad. Na severnem bregu Somme smo ustavili angleški napad med Sailly in Le Transloyem. Bojevanje se pa še nadaljuje na dveh krajih, kjer so naši spretni zakopt.

S turške fronte.

London, 1. marca. — Fronta v Mezopotamiji: Ves dan v ponedeljek so naše čete pritiskale za bežečimi Turki in proti večeru so se z njimi spopadle na točli, ki je oddaljena trideset milj severozapadno od Kut-El-Amare na levem bregu Tigrisa. Med begom so Turki ostavili večje zaloge orožja, municije, žetorov in drugega materiala; nekaj topov, med katerimi so bili štiri howitzerji, so pometal v reko. Britiško topničarsko "Fire Fly", katero smo bili izgubili ob času umikanja iz Steisfona, smo zopet dobili v roke in razen tega smo vplenili eno turško ladjo. Vseh turških ujetnikov v nedeljo je bilo 360, v ponedeljek smo pa ujele od tega časa, ko je bilo oddano to poročilo, 161 mož.

Z rumunske fronte.

Berlin, 1. marca. — Fronta nadvojvode Jožefa: Na obeh straneh časte ob Putni v južnem delu (Dalje na 3. str., 1. kol.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 76c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oglepu n. pr. (Januarja 31-16) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

Državni socializem na Angleškem.

"Potreba ne pozna zakona".

S to parolo na svojem banderu so Nemci pogazili Belgijo in proklamirali splošno uničevanje ladij na morju. Potreba ne pozna zakona!

Lloyd George, najvišji oblastnik za kraljem na Angleškem (angleški king pravzaprav ne igra nobene vloge) je pred par dnevi govoril v parlamentu o "drastičnih naredbah", ki se imajo vdomačiti med Angleži. Ako bi bil Lloyd George govoril o teh naredbah pred vojno, bi se mu bili vladajoči angleški krogi zaničljivo smejali in rekli, da naj gre k vragu — on, rušitelj svetega obstoječega družabnega reda. Sicer je bil George nekaj radikalec že dolgo vrsto let, toda treba je bilo drugih časov kot so bili prej, treba je bilo vojne in submarinske blokade, preden je njegova beseda kaj izdala. In danes? Vsa Anglija gleda nanj kot na svojega največjega državnika, kateri ima rešiti državo brez ozira na to, kakšne so naredbe, ki jih on predlaga in zahteva. Njegove naredbe pa vodijo naravnost v državni socializem.

Bogvedaj, da bi rekli, da je Lloyd George socialist. Nikdar ni bil in morda nima niti pojma, kaj je socializem v svojem bistvu. Ampak — potreba ne pozna zakona!

Kadar prikipi sila do vrhunca — kadar je država v nevarnosti, takrat se morajo umakniti sveta kapitalistična pravila drugim, radikalnejšim in — kar je glavno — bolj praktičnim naredbam. Lloyd George sicer ve, kaj je v takem kritičnem momentu najbolj praktično, dasiravno morda ne ve, da te praktičnosti niso nič novega v teoriji, kajti socialisti so nekaj takega že davno priporočali kot edino sredstvo proti nepraktičnemu kapitalističnemu sistemu.

In tako je Anglija zdaj doživela, da se bodo na veliko "delila" živila in druge življenjske potrebščine; veleposelniki in lordi zemljišč ne bodo več počeli kakor bodo hoteli "s svojo lastnino", temveč bodo morali delati, kakor jim bo ukazala vlada: sejati in pridelovati bodo morali letino in pridelek, kar ga bo, bodo morali izročiti vladi. Lastniki ladjedelnic morajo graditi nove ladje, ne samo toliko, kolikor bi sami hoteli ali take in take ladje — temveč po ukazu vlade in ladje, ki jih zgradijo, morajo izročiti vladi. Trgovci-importerji ne sme več importirati, kar se mu bi zljubilo, marveč le tako blago, katero mu predpiše vlada, in kar bo importiral, bo šlo vladi, ne pa njemu. Luksus je prepovedan; importirati se sme le to, kar je potrebno za življenje in kar prepreči glad. Še celo delavčevo pivo je zmanjšano za dve tretjini; vino, kava, čaj in druge take reči morajo izostati in dati prostor železu, lesu in najpotrebnejši hrani na parnikih.

Delavcem na polju je določena maksimalna plača. Dobili bodo 25 šilingov na teden namesto 14 ali 15 kakor doslej. Zemljiški lord mora plačati povišano mezo na ukaz vlade in vlada bo plačala lordu določeno ceno za poljski pridelek.

Ali se ne bi lordi smejali in rogali, če bi jim bil Lloyd George omenil kaj takega pred vojno? Ampak — zdaj se ne smejejo! Zdaj molče, pokoreči se drastičnim naredbam. In Lloyd George ni teh naredb priporočal, ni govoril in dokazoval, da je to dobro; enostavno je rekel: Tako mora biti in tako bo! Potreba ne pozna starih pravil!

Kaj pa zdaj? Ali bo to uničilo Anglijo? Ali je to "prav", kar dela George? — On pravi, da bi bil "črn zločin", če bi se to ne zgodilo. Črn zločin, ako se ne bi odpravila sveta privatna lastnina! Črn zločin, če se ne bi stopilo angleškim kapitalistom na prste! In Anglija ne bo storila tega zločina; Anglija bo rajša sprejela državni socializem in magari tudi politični socializem — kajti potreba ne pozna starega zakona!

Socialistične Filistine pridejo nad tvojo glavo, o kapitalistični Samson! Ubogi, stari orjak! Iztaknil si svoje lastne oči in zdaj bredeš slep naravnost v socializem, kjer vidiš luč. Bredeš, bredeš — kajti goni te potreba! Grenka je medicina za Anglijo, toda boljša kot kaj drugega.

Freight car congestion in Eastern yard and map showing where freight is congested.

Tako bodo delale tudi druge države, ker tako je zapisano. Kismet!

DOPISI.

Ely, Minn. — Bilo je veselje, pa je minilo, ali kljub temu nam ostane v spominu, posebno pa še evet gilberskih deklet. Mogoče bode kdo rekel: Kaj pa ste vruga mislili, da bode veselje, katero so privedli člani Slov. Čitalnice dne 17. feb. zvečer, trpela na veke? No, kaj takega ravno nismo mislili, kaj takega se pa zopet nismo nadejali. Vsaj jaz ne, skoravno sem bil navzoč od začetka do konca, kateri je bil že precej puzen, so se mi zdeli le trenutki in skoro bi ne bil zaupal svojih ur, da niso naju s Mr. M.O. petelinu opozna bližajoči se dan, ko sva kolovratila po znameniti poti proti Členka locatni, kot nedolgo tega Mr. Gajla, pa seveda ne tukaj. Ali povem ti, Gajla, da bi ti vedel, kak čaroben večer je bil to, bi gotovo zavidal našo srečo. To seveda iz varstva, ker nisi bil sam navzoč na naši veselici. Ni bilo sicer potje, v kateri je Gajla toliko zaljubljen, ali imali smo pa evet, povem ti o Gajli, takih, da jih ne najdeš, če si opoldne dve "lahterni" našel. Povem ti tudi da ti jaz ne verjamem, da bi imel res toliko slast do potje in klobas; ne, ne, ti bi najraje zapisal namesto potje in klobas: "krasnih deklet." Pa povej če ni resnica? Sicer pa, ker rad obiskuješ veselice, imajo gotovo še več kot enega sweethearta, pa raje omenjaš, da greš zaradi potja, ker se bojiš, da bi se tvoji sweethearti kje srečali s tabo vred, potem seveda bi bilo jo. (Gajla pravi, da to ni res! Op. pom. ured.)

Našo veselico so tudi posetile članice Dramatičnega kluba z Gilberta, Minn., katere so tu drugi dan 18. feb. privedle igro. Zato rečem izrekam na tem mestu članicam Dramatičnega kluba, katere so se udeležile čitalniške veselice ter s tem pomogle do boljšega uspeha, najraje pa zahvalo, za njihovo naklonjenost napram Slov. Čitalnici. Vsi čitalničarji skupaj se jim lepo zahvalimo in upamo, da nam ostanejo naklonjene tudi v bodoče ter nas ob priliki zopet posetijo, kakor jim je zagotovljeno pomoč tudi od naše strani. Seveda pri tem ne smemo pozabiti naših deklet, ker tudi one so se dobro izkazale in se tudi v obilnem številu udeležile veselice. Slovenec po Minnesoti priporočam, da delujemo v bratstvu in slogi in zagotovljen nam je uspeh.

Ob dveh popoldnih po našem zabavnemu večeru so članice Dramatičnega kluba z Gilberta privedle igro "Prisega." Igra je bila precej dobra, oziroma nekatere vloge in dejanja so bila precej ko-

mišna, kar je delalo občinstvu o-bilo smeja.

Špelo (služkinjo), je predstavljala Mrs. Angela Preglet. Da ste jo videli kako ga je ona "Zagala," da se je moral človek prav do srea smejati. Tajnice kuharskega kluba je predstavljala Miss Angela Klanchar in skočila je kakor srna na mizo. Če bi bila Miss Klanchar videla, kako so se meni lasje ježili za kulisami od strahu, da se bode mizica prevrnila, bi gotovo ne šla skakat nanjo?

Ne bodem omenjal vsake osebe posebej, ker je precej drag papir, ampak rečem jim skupno, da so jako dobro igrane ter vse jako dobro izpolnile svoje vloge. Naj še omenim, da je bila dvorana, v kateri se je igra predstavljala, nabita do zadnjega kotička in dosti rojakov je moralo stati, ker ni bilo sedežev zadosti. Občinstvo je bilo tudi jako zadovoljno z igro, kar je lep dokaz, da slovensko ljudstvo ljubi svoje domače igre.

Rojaki in rojakinje, fanti in dekleta, vsem skupaj ključem: vzdramite se! Naj vam bodo za vzgled rojaki iz Gilberta! Kako se oni trudijo, da bi si postavili svoj Narodni dom! Elyška naselbina je precej večja od gilberske, pa bodo imeli prej Dom kot mi Elyški Slovenci. Apeliram na vas, da nam pomagate vsak po svojih močeh in tudi tu bomo imeli svoj Dom še to poletje.

Člani Slovenske Čitalnice imamo načrt za to poletje, da spremenimo čitalnico v Dom, to je, da poslopje povisamo toliko, da bomo imeli notri dvorano za veselice, igre, zborovanja, ples in znanje pa tudi čitalnico. To je naš načrt, ako bode z nami, bode lahko izpeljivo. Vas torej še enkrat prosim pristopite v naš krog in stvar bode lahko izpeljiva. Sejo Čitalnice imamo sedaj vsako prvo nedeljo v mesecu in sicer ob 7:30 zvečer. Torej na delo za narodne koristi, naprej za povišanje Slov. Čitalnice na Ely, na dela vsi Elyški Slovenci, da bomo prihodnjo zimo prirejali igre že v svoji dvorani!

Pozdravi!

Predsednik, Slov. Čitalnice.

Waukegan, Ill. — V soboto 17. februarja smo vprizorili gledališko igro "Njegov jubilej." Klasičiranje je sledeče: Čevljarski mojster je igral prav dobro. Zena njegova: Obnašanje tepo in igrala dobro, le prstan bi bilo boljše vzeti raz roko, da bi se vse boljje vjemalo. Karl nečak: Drugič nekoliko bolj resno napram osebam, katerih ne spoštuje; glas jako dober in je želeli, da bi se boljje zanimal za dramatiko in drugič pokazal kaj več. Igral komaj zadostno. — Načelnik zadruge: Paziti, da se pri govorjenju občinstvu hr-

bet ne kaže in govoriti nekoliko glasneje; igral dobro. — Odbornik: Igrala nezadostno. Birič: Govoriti kakor vsak uradnik in ne čakati pri vsaki besedi, predno se izpregovori druga; presledke je treba izpustiti; obnašanje dobro. — Igra "Njegov jubilej" je izpadla dobro.

V nedeljo dne 18. februarja sta se igrali dve igri, namreč "Glumači" in "Plavaj ali utoni". Klasičiranje je sledeče: Šolski nadzornik bi moral govoriti glasneje in bolj razločno; igral dobro. — Njegova hči: Obnašati se bolj poudarjeno; igrala dobro. Mišjak učitelj: Ne s klobukom si zakrivali obraza in govoriti glasneje; igral dobro. — Voditelj glumačev: Vloga je zahtevala bolj odločen nastop; igral dobro. — Debeljak, glumač: Igral prav dobro. — Jurij, potrešček: Od zadnjega časa dobro napredoval, le tako naprej; igral dobro. — Cenka, hišna: Obnašanje preveč dostojanstveno, kar mi soglašalo z vlogo, posnemati bi bilo dobro malo tovariša Jurija; igrala dobro. — Igra "Glumači" je bila igrana dobro.

Osebe pri igri "Plavaj ali utoni" so igrane sledeče: Hija Lejosa: ni naj ne bi rabil besede "potlej" ampak "potem" radi tega, ker je nekatere stajke izgovarjal pravilno slovenski, z drugim: pa je to pravilnost pokazal; govoriti glasneje, drugače igral dobro. — Bogdan: Nekatere besede, izgovarjati pravilneje in glasneje; igral komaj zadostno. — Ljudmila bi bila dobra v kmečki vlogi; igrala komaj zadostno. — Igra "Plavaj ali utoni" je bila igrana komaj zadostno. — Udeležence, vsaj nekatere, opozoril bi, da se v prihodnje obnašajo nekoliko lepše; govorjenje med igro, kakor tudi kajenje naj bi se opustilo.

Opazovalec.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Makoma brez imena v Pittsburghu, Penn.: — Ljudje, ki se boje ali strahujejo podpisati svoje ime, sploh ne zaslužijo odgovora. Ker pa Vi pravite, da ne marate biti državljani "svinske Amerike" in ker je po vašem mnenju "pravica le v Nemčiji doma in nikjer drugje", potem je najboljšje, da se hitro izkldate v Nemčijo in ne delate sramote slovenskim delavcem, ki se borijo za boljše razmere kot državljani v svoji novi domovini — Ameriki.

J. Dolenc, Blanford, Ind.: Zdal vidimo, da je zastoj vsaka pametna beseda napram vam. Opozorjamo vas, da je vaše zadnje pismo v smislu poštne zakonodaje kaznjivo s petimi leti ječe ali petisoč dolarji globe ali z obojim. Ako torej ne znate dostojneje pisati, — molčite!

VSAK naročen član na Slovensko Narodno Podporno Jednoto se naroča na "Prosveto".

KOLIKO JIH GRE TO POT?

New York, 1. marca. — Miller je sedaj na Blackwell Islandu, kjer delajo grešnice za grehe, v katere jih je pobral današnja kruta družba. Ločena od svojega dve leti starega deteta in jeličnega moža.

Kako je Ana prišla v pobožni valnice? Njena povest je kratka a žalostna, ki je povest tišine siromašnih proletarskih mater.

Pred šestimi meseci je bila še doma pri svojem lačnem detetu in jeličnem soprogu. Soprog je žal v postelji in kašljal. Kateri je vbadal kot igle v telo. V je, da je pri soprogu jetika napredovala, da ni za nobeno lo in da je smrt zanj edina rešitev, ki ga reši muk in trpljenje tem svetu.

Jim Miller bi rad delal, a koda proletarska bolezen je uničila njegove moči, da je čašo vode prinesel do ust.

V hiši ni bilo skorje kruha, manj pa mleka. Soprog je stokal da je žejen, dete je pa bilo lačno. Ana ni imela centa, da bi kupila oranžo in mu tako lajšala gorje. Pa tudi ni bilo denarja, da kupi kaj detetu.

Slonela je pri oknu in zrla na lico, ko je noč pričela razporedati svoja temna krila prek nje. Ječanje moža ji je segalo s srca, krik lačnega deteta je vbadal kot oster nož. Gledala je temo in v njenih možganih se porodila čudna misel.

Zginita je na ulico in po eni se je vrnila z živcem. Soproga bolnemu soprogu je povedala, da je sročila prijateljico, ki ji je sodila denar. Odslej je šla vsakrat na ulico, a nekega večera ni vrnila domov. Nagovorila detektiva, ki jo je aretiral.

Sodišče jo je obsodilo za ne-ločen čas v pobiljevalnico. To meni, da ostane v nji od 6 mesecev do dveh let, če se nihče njo ne potruži, da jo izpuste.

In Ana bi mogoče ostala dviti v pobiljevalnici, ker je prišla in pridnih arestantk radi ne, sta, da ni svojega žalostnega sroga segajočega dogodka pomla med jokom mrs. Ethel Byrne, ki je bila obsodena na Blackwell Island radi poduka o porodni trol.

Mrs. Ethel Byrne je zdaj na lu, da se Ana zopet vrne k svojemu detetu in bolnemu soprogu.

Kotika proletarskih žen pa brezsrčna kapitalistična družba to pot? Na tisoče!

DODATEK K ZAKONU O JONSTVU.

Washington, D. C., 1. marca. Vsakdo, ki o sporu Združenih držav z drugo državo objavlja ali ri neresnične vesti, je izvršil zakonno zoper špijonstvo kamo dejanje. Kazen za ta prestop je \$10,000 ali dve leti ječe. Ta določba je dodal pravni odsek ameriške senatni predlogi, se predlaga, bila predloga ugodno pripravljena.

TAKOJ HOČEJO IMETI POMORŠČAKOV.

Washington, D. C., 1. marca. Mornariški departament je obzave naborne postaje, da naj se trudijo, da dobe takoj 10,000 za mornarico.

SLOVENSKE VESTI.

Glencoe, O. — Tukaj se je petila nezgoda na B. and O. železnici. Na 41. je skočil oseba s tira, koji vozi iz Wheelinga, Chicago. Človeških žrtev ni bilo, strojevodja je dobil lahke škodbe, a stroj in poštni voziček se prevrnila in poškodovala.

Tukajšni premogarji smo pri tem prizadeti, ker se je dila nesreča na ogibila. Dobili smo prostovoljne poiznitice slabega dela in zaslužka. V nesreče je ta, ker je prevrnila kamna iz prekopa na tir, a panija ni imela tam čuvaja — ročevalec.

Chicago, Ill. — V Chicagu se ustanovil slovenski orkester, teremu bode tudi sledila pihala. Podučuje se na vsi štrumente.

Pripravljajo naj se tudi ti, znaju že kakšen instrument, diti za orkester ali za godbalo. Tu je najlepša prihodnost za vsakega, kogar veseljuje Podučujeta rojaka prof. P. hachich in A. Leskovar.

(Nadaljevanje iz prve strani)

Pariz, 1. marca. — Prebivalece v Belgiji in severni Franciji, ki je okupirana po Nemcih, grozi lažota. Deset milijonov teh prebivalcev

javil, da bo Nemčija nosila vso odgovornost za vojno, če pride. Nemčija jo bo izutila in napovedala. Ako pride do tega, da bo bila Amerika v vojno, tedaj bo ljudska vojna, v katero pojde vsak vojak s prepričanjem, da ima Amerika prav, če se brani, in ne pod geslom: "My country, right or wrong."

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific requirements of the task.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

12-11-1964

traj do ture svojer. — Ob nedeljah pa
do dveh popoldne.
V pošto ne dam. — Frdite osebno. —
Ne pozabite ime in številke!
Zdravim samo moške osebe.

na denarni nakaznici "pošlje na) se brzojavno",
Za cene pogledite v list "Glas Naroda".

PATENTI
risbo-ali vzorec za brezplačno
o vrednosti za patentiranje.
131 East 23rd St., New York, N. Y.
ali VICTOR BUILDING, Washington, D. C.

Zagotovljeni in zboljša-
ni. — Ako imate dobro
iznajdbo, pošljite nam
preiskavo in rasodnost
Alexander Dones
Registrirani patentni advokati

